

наук : спец. 13.00.04. “Теорія і методика професійної освіти” / О. М. Капітанець. – Вінниця, 2001.

2. Козаков В. А. Психологія діяльності та навчальний менеджмент : [підручник] / В. А. Козаков. – К. : КНЕУ, 2000.

3. Міщенко І. Б. Дидактичні умови формування психолого-педагогічної компетентності майбутніх викладачів економіки в процесі професійної підготовки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04. “Теорія і методика професійної освіти” / І. Б. Міщенко. – Житомир, 2004.

4. Пархоменко В. В. Гуманізація економічної освіти як важливий чинник формування соціально-культурних основ особистості майбутнього фахівця / В. В. Пархоменко // Наука і освіта. – 2013. – № 3/СХІІІ. – С.120–123.

5. Поясок Т. Б. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю у вищих навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Т. Б. Поясок. – Київ, 2004.

6. Стрельніков В. Ю. Проектування професійно-орієнтованої дидактичної системи підготовки бакалаврів економіки : [монографія] / В. Ю. Стрельніков. – Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2006. – 335 с.

7. Чепелев В. И. О внедрении результатов научных исследований в учебно-воспитательный процесс вуза / В. И. Чепелев / Материалы конференции «Пути совершенствования культурно-просветительного образования». – Л. : ЛГИК, 1981.

Б. І. Чиж,

*в. о. доцента кафедри філософії
та соціально-гуманітарних дисциплін,*

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОГО ФРАНЧАЙЗИНГУ В МЕЖАХ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА АВТОНОМІЇ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Макроекономічне зростання та економічний розвиток країни залежать від розвитку базових галузей економіки та суспільного виробництва, серед яких найбільш пріоритетною є освіта, від якої залежить якість підготовки фахівців і формування трудового резерву. Освіта була і повинна бути системоутворюючим фактором, а якісна освіта – основою соціального розвитку та сталого економічного зростання.

Як в Україні, так і за кордоном надання освітніх послуг перебуває під тиском конкуренції, потребує реклами і надійних шляхів реалізації. Засобом конкурентної боротьби може виступати використання вищими навчальними закладами франчайзингу, який не тільки сприяє збільшенню кількості

освітніх послуг та підвищення їх якості, а й сприяє підвищенню інтелектуального рівня суспільства.

Підставами для розроблення спільних програм вітчизняних та закордонних вищих навчальних закладів шляхом запровадження освітнього франчайзингу є надання навчальним закладам автономії і встановлення рекомендаційного характеру розроблених освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм при формуванні навчальних планів (робочих навчальних планів) вищими навчальними закладами з 2015/2016 навчального року, що визначено наказом Міністерства освіти і науки України від 26.01.2015 №47 “Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік”, тобто впровадження указаних нормативів навчальними закладами є не обов’язковим.

Особливої актуальності освітній франчайзинг набуває сьогодні завдяки зростанню інтересу до нового напрямку розвитку системи освіти, обумовленого інтеграцією України до європейського простору, – методів дистанційного навчання з використанням сучасних педагогічних, перспективних інформаційних і телекомунікаційних технологій. Застосування вищими навчальними закладами франчайзингу дозволить створити освітні мережі з використанням дистанційних технологій, тим самим надаючи всім бажаючим рівний доступ до якісної освіти.

Нормативним забезпеченням освітнього франчайзингу на вітчизняному законодавчому рівні є Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Закони України “Про зовнішньоекономічну діяльність”, “Про міжнародне приватне право”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”, “Про захист від недобросовісної конкуренції”, “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій” тощо. Законодавець, на відміну від норм міжнародного права, застосовує термін “комерційна концесія”, який є аналогом франчайзингу. Підставою для виникнення франчайзингу є договір комерційної концесії (договір франчайзингу), за яким правоволоділець (франчайзер) зобов’язується надати другій стороні – користувачеві (франчайзі) за плату (роялті) права користування відповідно до її вимог комплексом належних франчайзеру виняткових ключних прав з метою виготовлення та/або продажу певного виду товару та/або надання послуг.

Предметом договору комерційної концесії є право на використання об’єктів права інтелектуальної власності, комерційного досвіду та ділової репутації.

Практика поширення франчайзингу на світовому ринку розпочалась з 70-х років минулого століття. На сьогодні освітній франчайзинг посідає друге місце в каталозі франшиз країн Європи та Азії. В Україні цей вид франчайзингу є актуальним та перспективним.

На вітчизняному освітньому ринку вже запроваджуються освітні франшизи, серед яких дорослі (курси іноземних мов, підготовка для навчання за кордоном, живопис, акторська майстерність, тощо) і дитячі (центри раннього розвитку, дитячі садки, театральні студії, тощо). Одна з ознак

якісної франшизи в галузі освіти – наявність відпрацьованої системи перевірки отриманих клієнтами знань.

Особливостями освітнього франчайзингу є: наявність елементів продукту в освітній послугі як основної складової освітньої франшизи; наявність стандартів обслуговування (сертифікація викладачів, вимоги до обладнання навчальних приміщень, оснащеності освітнього процесу); орієнтація вітчизняних вищих навчальних закладів на вимоги євроінтеграційного процесу, ринку праці та ринку освітніх послуг.

Основна вигода освітніх франшиз полягає в порівняно невеликих вкладеннях і досить швидкій окупності. Однак тут важливо зробити акцент на кваліфікації персоналу, що пройшов відповідне навчання, а також приділити особливу увагу методичним матеріалам та посібникам, які надає франчайзер, адже саме вони є основою успішного старту освітнього бізнесу.

При використанні прав інтелектуальної власності та комерційного досвіду іноземного вищого навчального закладу (франчайзера) вітчизняному вищому навчальному закладу (франчайзі) окрім норм національного і міжнародного права необхідно враховувати та запроваджувати: положення Болонської декларації; норми Міжнародної стандартної класифікації освіти, яка є частиною Міжнародної системи соціальних та економічних класифікацій ООН (однією з основних цілей МСКО є впровадження статистичного аналізу на основі цілком зіставних освітніх даних різних країн, окрім того МСКО служить основною нормою для впорядкування освітніх програм і відповідних кваліфікацій за рівнями і галузями освіти); Довідника користувача Європейської кредитно-трансферної системи та вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2009 “Система управління якістю. Вимоги”.

Окрім врегулювання питання конкурентоспроможності на вітчизняному ринку вищий навчальний заклад (франчайзі) може запроваджувати: читання лекцій викладачами франчайзера на території України; академічну мобільність учасників освітнього процесу (науково-викладацького персоналу та студентів франчайзі до франчайзера); видачу подвійних дипломів за спільними програмами, тощо. Зазначені норми вже впроваджено чинним Законом України “Про вищу освіту”.

Н. О. Чугуй,
студентка 5-го курсу,
спеціальність “Економічна кібернетика”,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку економіки України однією з актуальних проблем є залучення та ефективне використання інвестицій. Це пов'язано з